

ЧОННУҢ КАНДИДАДЫ БЕ?
ЧОК!

болур. Елыннй сонгуудуптар болза, даштык чурттарга кай- бир ажиттыг алаары ол алым-биле чажырбайн би- жуун.

Мону номчаш, кижини болатларынга аны-бору чул- дер кырып кээр-дыр. Прези- дент албан-дууларын тургу- зуптарга, тинтиленер поли- тиктиг байталы аскерин бул- дер чүве черде баллингер, Россиянын Президентизмге кизини кыж кезерин дика чык чык замаларыг, Чуну- ланга мунда ол кижини муш-шарып калмышал ол кимини ала ичкын эвес бу- казып-тошкун азы калып амжалл турар зы-өөчүмүн синал-сүмүмүн мынап биле бу- бе, туулам, могоаттымчык эвес бу эчип, олтайм өкө. Бо- дурге ботка, анык ботка.

Ол чогуна кандалды эвес, ожу дештикте партияныг ка- далды-дыр. Ол партия «Со- мократтыг Россия» деп ки- чүкчүнге угулалдыр, тү- бурган. Ук пилемизде Борис Николаевич Ельцинни айтымкыны болташ дурту- газы-биле тургустуган бо- гап, ол иштак болууну ку- сорулгазы коммунизмге уду- семсел кылдыр салып ала- политиктиг азын кан огап- тинилер Б. Н. Елыннй РСФСР-ин Президентизмге канчакт кылдыр дештик.

Б. Н. Елыннй дика Р- куштер тилээр болза, Р- сина эге-ягында биржү- канда Лавоштин Керемет- сөөктө киер алап, Соци- листик иштин адымчык а- канатизмиз дугайында м- синалз мынадала Россияны

А. Ол кичини артыма
узакты куштер тулуп тура-
рып, олар кичини эге-
риктен камгалап тура-
рып, оларчы чире сөлүмдө-
түд деп айтырып-лап ай-
тыптылар болуп. Муну муну-
нунга коммунист болгон па-
тия агартып чыгып ажалда-
чызы. СЭКП Т-нын кезиги-
чи, улукчу-ча Политбиро-
го келгенде кичидат чы-
ныгы Россиянын күрөс по-
литикага кандай болуш ай-
бай бөлүп деп айтыпты би-
гич ээчеге эч чидиг тур-
гучуп туруп.

Бо талаш-биде кичи-
чылар кичилерин боздот-
кык билишип туруп А

делсиздиги тургустун
лар азатчы кичи-да
тут эес болуп «Демократия
Россия» шимшикчилик
ны кичиниз ол партия
«Федерация» дукер
«Советтерин узутуура»
прогнамаларын чаралап
диче ук «Демократтар»
алас сөлүмдө билдине бо-
ну — Россияга капиталист-
тургузууга катар эгичи.

Буржуа чалакты Б. Ель-
цинга алашуу. Элдиги
тырып: «онга эч үтүл-
дөс кичи бээр дугуйнда кел-
гей тей алашкычынамы
ин Ельчин чаралап. А чо-
тучу белгенди? Эзеш ха-
нымыга хамааттыларын

РФСР-нин Кавказияга
богон савдога Валерий
областини депутатташ
Новиковнинг Абган
вазирини даъват
мунга деп чўтади.

«Бир эвес бистини удура
имикларини эве-чигари.
им бурч-биле солуга тулу
апган болза, оларни поли
тиктик угаулишкени кичи
вазирлик бозу бозу кичи
бурчлик бистини бозу».

Борис Николаевич Ельцин
СЭКП-леч үчүн сөздүлө ин-
да кайып-тай кетишү биле-
н ошол деп, хай кийинде ин-
шанга базга РСФСР-ин би-
жешинде 150 милдинин
завес зүбс рубльн чар-
дагы кертүгүн.

— Ельцин Президенти бол-
гос РСФСР-ин девискэр-
Советтерин системан дж-
апар, чүте зүбге Б. Н. Ель-
цин—Российнин девискэр-
де буржуаз партияларын
депештич кайындап-тур.

Владимир МАРКОВ.

СОҢГУЛДАЛАР:
эки тура-биле
аңаа киржир

зектиң
досы

болшап ам ханьлап турар.

● **СОФИЯ.** Совет Эвеле бозурун шикти амьшарлап чим айгурларинч татаал биле калыңдаа Бергезэ киннерге таваржиг тураж дегелдээс күштүг дээн кур нелерин бирээз бооп арат турар деп. Болгарияныч калың министрлер тегерте колов. Порция Мутафич БТА агитирдээс берген.

«...кеңеги өз саясат. Реформа-
ны колдоо сорулганына 80
миле эрте-ахкачмыз күүрүө
аппаратын... жыйындык
ажыгыч чоруну белгилей
болуп деп, «Кларин» союну ий-
наткан. Декрет өзүгара албан-
аажакчылар чыл санинда ме-
режик экзамениннр дүжүар,
а жижилери албан-дужалга
депшиилери конкурсу Уездия-
нык чорупар.

Реформа үезинде керхез-
жикчилери эргелет башка-
рылга ажыгында коламды ши-
ли алдым көрдүгүп турар.
Күүрүө аппаратынын ажил-
деччилерины 60 хуузуу
хезинде үдүс кылды деп план-
ныч турар.

■ **ВАРШАВА.** Польшанын
чазза газ ажыгында дзэш
төжөкчери 110 хуу, электри
энергиясы дзэш төжөкчери ба-
ззала ол хире хезмэттге ас-
түргөн. «Полтун» профивле-
жикчилери «Солидарность» дээр
бүтүлүшкө каттыжмысыны
жыл чазактын дзүзүл алганы
ол шийтинчир харысалага чо
норуктуу үдөгөр-чиззэ дзеш
сапанд.

Польшанын аягы күүрүө
ууругуулаззы «Солидарность»
жыл дзүзүлчиз-деткинчиз.
Биле эрте-чазгырга келген,
териюкуга меделген.

Чүртүгү чеспектик куштер
ни холла тууар дээр
чеспекчизин болгаш техника-
ныч хей кезин Совет Эмил-
лиден алганы. Шериг те-
никанынч артык нукет
чорупуу бзирин ол чурт ула-
чылар турар. Бичангаш чоок
кач чылдарда Болгарияны
шериг чеспекчиз бурун чазт-
рыныч дугайында чутта ту-
бас журугу деп, ол чутта-
лаан.

■ **ЛАГОС, КНО-хуу.** Афри-
ка талазы-биз экономика-
комиссияны «хутуксиз»
претары Алейаб Алгед
Африканы экономиктик ни-
итилежлелгиз тургузар дугу-
йында саналды дзеткзш. Бүт
өзөс ол ниитиле тургузтуу
базр болза, Африканын бүт
чүрттарынын казы ажил-
жылгыз бжыжгар, олар сс-
пид, политика болгаш эконо-
мика айтырыларынын талазы
биле көсүк челишжикчиери
дүргөн челип алар.

Ындыг ниитилежлелгиз б-
чылымж юльз 3-те ажитыны
хуналга тургузар. Ол хураал
Африка дилте турар бүтү к-
рүмелерин хей кезинин
ууругуучулары киржир.

ТӨРӨЛ ХАРЫЛЗААЛАРЫНЫН СӨСТЕРИ

ТЕРИ

Сарым (дүмай) дээрге бузулдан бичи кижилери ар-кызы хамгалчонка, эд элгн-эилэн дүлэп көөрү бо-тур. Сарым дед чимчак даашикнын колдуузда Чоюн-Чемчк, Бурым-Чемчк, Бай-Тайга, Өзүр, Мөнгүн-Тайга айнонгарга нентээрэн турган.

Дай. Ол сөскө элээн ток-дай, каяпталдынар. Дайг дээрге кижн сөткөлгөн чоок, эргим болгаш хукудуккедгис Чүгө дээрге ая талызын бузулдан уугур, эр хиналк-кижилери дай дээр.

Төрөл харылаадыларын иле-стипи сөстөр, халыктын эаб-диги.

литературул дылдын сайым-рааны-биле ол сөстөрүн у-казы иле чокка чокушдадыр кайн-даа дөсөнсөзүрүн кыл-дыла сөстү аягы үелд тивыл-дан тугаазын аажылап тур-пар апарган. Төрөл харыл-зааларын илереткен сөстөргө тивя улус шаандан калдым-таа шооткан, кыжырган үел-книрбес чораан. Сөдүлү үел-ол сөстөрүн утазынша шоот-кан, кыжырган аян кирге-күчүлөр тивылт келген. Ол дээрге болуусусту чогуусака-түгөүсүскө дилмышка түн-дүткөл чоктун демдээ-дир.

Төрээн дилмыаыстын бо ха-йралды эртнөзиз камчы-биле эилеп чоруулунар.

Төрөлүмдү ХОВАДИН

Шугаан-Арыг хоорай.

Чай болгаш дыштанылга

«АЗАСКА» КЕЛИҢЕР!

ЧАРЛАЛДАР БҮРОЗУ

Чай дүжүп, чылым хүнер келген-биле холбаштыр кижилер боттарынын кадыкшымын быжылган, шөлээ үезинде саниаторийлер, курорттар барып, аржааннар кирип аларын баш уадыр шипитиреп агаалар. А бир чамдык кижилер, ылангыя аныктар студенттер тайга-сын кезип, чараш бойдус-чурумалдык черлерге барысаар. Ындыг барыскалар черлерин бирээни—Току районда Азаска, ында турсын баазаны тургускандан бээр ээрин үс эртен. Алаа чүгө бистин республикадан эвес, харын-лаа чурттуу кайы-даа черлеринде дыштаныкчылар, туристер бо-ла чедип кээр.

— Азаска турбаанын бо чылым дыштанылга сезонунга калдык белеткезилер кирип турарынын дугайында чүгээлээ бээр бистин корреспондентивис оон директору Э. Ф. Чистикова билдире.

— Эдуард Феофилович. «Азаска» чыл саманда хей кижилер дыштанып турар болгаш, ол талазы-биле бо чылым сийлерге өскерилгелер бар бээр.

— Путька эртээ ам 328 рубль. А профсоюз кижилеринге оон өртөз сооптуу болбас дээрин сандыктыр кайып. Эрткен чылым алыр болза, турбаага 1300 кижилер дыштанып, А бо сезонда оон 500-ке чедир эвээрлер деп плангай турар бис. Ону кыска-биле тайгалыктарга кылдыр. Моон мурунунда чылдар бистин бааза турбун, кийин Тывада деңсизээр-бүдүрүлгө каттыжымшыкында баштап турган. Ам ону Току районун эргезинге дамчыткан. Ынчангаш материалдык хандырылганы болгаш сан-

бир туристтин чеминге ортуну бээр 32 рубльди үндүрүп турган болза, ам ону 100 рубль түгө чедир өстүрер бис. Бо чорук бир талазында, азы-чемини болгаш өске-даа чүдүлгелерин өртөзүн улгаатканы-биле холбашкан.

Мундун азылгы берге-дээшкенин бар-лаа болза, амыл уадыр кылып турган, баазаны үс-шанда амыл-рынга болор бис.

— Дыштаныкчылар «Азаска» кайдаан агаал кээр?

— Бо сезон июнь 10-дан эгээр. Хаары — сес айны төнүгүндө. Баазаже черлерде самолетка болгаш теллохолда, а сымаларжыр чорукту болдурбай-биле хүлээп алышыны хары угаа эвес, а чорук чорудар бис. Алаа аянып, дыштаныкчыларга бүтү туралык-биле таарымчалыг чорукту тургузарынче кичээлгейин үгданырар алар.

— Азаска халды бойдус-экологтук байдалынын дугайында моон мурунунда республика солунурынга, радиога шүгүмчүлөп турган болгаш, ам байдал кайдыгы?

— Ону шүгүмчүлөзүн шын, фактылар бар. Чүгө дие баазаны деңсизээринде тузуг аялдарын каттыжымшык чорудуп турган, оу ара сок-саткан, хей бокту, демир-дес-ти болгаш өске-даа чүдүлгелерин аай-баш чок кылдыр каапкан, тузугулар чоругулар барган. Ону аштар, арылганынын дугайында айтырып каш угаа тургускан бис. Түгөл чок.

Чүгө дээр баликты тузугулар турар болза, оу каткан көзүлөп, орлун тургузар деп чүгө айтырып туруп кээр болгаш.

— Азасты адымында чүгө үш ай хире амылдарып турар-дыр силер, Эдуард Феофилович. Ону уадырынын аргаларын көрбей турар силер бээр?

— Бис баазаны үс үс амылдарынын талазы-биле айтырып тургузуп турар бис. Чыңалыгга, чылым сес алырынын дугайында. А мычаар дээрине чыгып ба-жымнар чок. Ынчангаш ам баазаны деңсизээринде чы-лымыр одаар бажымнар ту-дун, эгээр бис. Бо чылым ийи өртөзүлгө одалыг ба-жымнын тузун эгээлгенис. Ону-уламчылар бис.

— Дыштаныкчыларын ба-заже чедип аларын канчаар организастап турар силер?

— Бо сезонда дыштанып 500 кижини «Заря» теллохол-диз чедирер деп турдус. Ынчалза-даа оон өртөз эмин эрттир болду, 150 муң рубль-ди кайын тывар бис.

— «Азаска» дыштанып кижилер кадыкшымын быжы-лаар талазы-биле чүчү кылып болуур?

— Алаа кээр кижилер дээр бис. Чүгө дээр баликты тузугулар турар болза, оу каткан көзүлөп, орлун тургузар деп чүгө айтырып туруп кээр болгаш.

Чүгө дээр баликты тузугулар турар болза, оу каткан көзүлөп, орлун тургузар деп чүгө айтырып туруп кээр болгаш.

— Азасты адымында чүгө үш ай хире амылдарып турар-дыр силер, Эдуард Феофилович. Ону уадырынын аргаларын көрбей турар силер бээр?

— Бис баазаны үс үс амылдарынын талазы-биле айтырып тургузуп турар бис. Чыңалыгга, чылым сес алырынын дугайында. А мычаар дээрине чыгып ба-жымнар чок. Ынчангаш ам баазаны деңсизээринде чы-лымыр одаар бажымнар ту-дун, эгээр бис. Бо чылым ийи өртөзүлгө одалыг ба-жымнын тузун эгээлгенис. Ону-уламчылар бис.

— Дыштаныкчыларын ба-заже чедип аларын канчаар организастап турар силер?

— Бо сезонда дыштанып 500 кижини «Заря» теллохол-диз чедирер деп турдус. Ынчалза-даа оон өртөз эмин эрттир болду, 150 муң рубль-ди кайын тывар бис.

— «Азаска» дыштанып кижилер кадыкшымын быжы-лаар талазы-биле чүчү кылып болуур?

— Алаа кээр кижилер дээр бис. Чүгө дээр баликты тузугулар турар болза, оу каткан көзүлөп, орлун тургузар деп чүгө айтырып туруп кээр болгаш.

«МЕМОРИАЛ» ХУРАЛЫ

Тыванын «Мемориал» инитиеленин, өчтүтүг хуралы Кызылга эркен. Алаа ук инитиеленин кижилерин, район-нарын төлөөлери, пенсионер-лер база прокуратура болгаш КАК-тын амылдары кырышкан.

Ук инитиеленин, баштаар черинин эркен, үеде кылып чоруткан амылдарынын бол-гаш келир үеде сорулгалары-нын дугайында илеткелди оон ларгазы М. Б. Достак-оол кылган.

«Мемориал» инитиел моон мурунунда Тывага болуп тур-ган массалыг репрессияларын үезинде амы-тыннында чарыл-ган болгаш үс үеде кара-ба-жымналып, хоруталга чо-рааннарга туускаалык тур-гузар талазы-биле шипитир-үмүрүп, ол талазы-биле түс-көй доктаалы хүлээп алган. Ындыг-лаа болза ук турса-наалын төлөвилел, смегазын кылдыр, акша-хөргени-биле хандырылганы бо хүнерге че-дир үс шипитиреттинизи.

Актыг чеге нүгүгө тава-рышкан, боодалып өдүрткөн чамдык кижилерин хөөрү ам-г чедир тывылбай турар.

Репрессиялар үезинде ма-лаганын хандырып болгаш когаран кижилерге бо хүне чедир 70 муң рубльди күрүс-бе бажымнап төлөп. Ындыг-лаа болза компенсация негиз-кижилер сөөлү үеде улам не-

«МЕМОРИАЛ» ХУРАЛЫ

Тыванын «Мемориал» инитиеленин, өчтүтүг хуралы Кызылга эркен. Алаа ук инитиеленин кижилерин, район-нарын төлөөлери, пенсионер-лер база прокуратура болгаш КАК-тын амылдары кырышкан.

Ук инитиеленин, баштаар черинин эркен, үеде кылып чоруткан амылдарынын бол-гаш келир үеде сорулгалары-нын дугайында илеткелди оон ларгазы М. Б. Достак-оол кылган.

«Мемориал» инитиел моон мурунунда Тывага болуп тур-ган массалыг репрессияларын үезинде амы-тыннында чарыл-ган болгаш үс үеде кара-ба-жымналып, хоруталга чо-рааннарга туускаалык тур-гузар талазы-биле шипитир-үмүрүп, ол талазы-биле түс-көй доктаалы хүлээп алган. Ындыг-лаа болза ук турса-наалын төлөвилел, смегазын кылдыр, акша-хөргени-биле хандырылганы бо хүнерге че-дир үс шипитиреттинизи.

Актыг чеге нүгүгө тава-рышкан, боодалып өдүрткөн чамдык кижилерин хөөрү ам-г чедир тывылбай турар.

Репрессиялар үезинде ма-лаганын хандырып болгаш когаран кижилерге бо хүне чедир 70 муң рубльди күрүс-бе бажымнап төлөп. Ындыг-лаа болза компенсация негиз-кижилер сөөлү үеде улам не-

СОЛУН КЕЖЭЭЛЕР

Бодууң башкылап турар эргезинге өрөөнчилерин соонугурамын тузуп алар дие башкы кижилерге чыгып арга-биле амылдар, аа чүдүлгелерин тургузуп, адыр алар. Ындыг башкыларын эрттирген кижилерин өрөөнчилер соонугураар-лаа, башкынын болуп турдур-лаа. Ынчангаш амылдар турар башкыларын бирээни Шуй-нук кадыкшыла шкколазында физика башкылап турар Ч. Ш. Доклак деп болзар мен. Бо анык башкы 1981 чылда Кызылда күрүсүн пе-дагогика институтунун фи-зика-математика факульте-тиде доксад, Шуй шккола-зында амылдар турар.

Бо башкы шкколага апрель-де космонавтика негизлери эрттирген. Ону Юрий Га-ринин космоска ужулдууш-кунун 50 чымыла тураскал-ган. Неделанын хүн бүрүзү-күзү солун чүгүлге турас-калгаш, Чажээлээр, недела-ны баштайгы хүнүнде өрөөн-чилерин космос дугайында чүрүктүрүшкөн конкурзун эрттирген. Алаа өрөөнчилер аажок өлөкөйлөп кырышкан. Чүрүк бүрүзүгө өрөөнчи-лерин космоска көрүжү, бо-лиг көзүлөп, Эн алаңына

СОЛУН КЕЖЭЭЛЕР

Бодууң башкылап турар эргезинге өрөөнчилерин соонугурамын тузуп алар дие башкы кижилерге чыгып арга-биле амылдар, аа чүдүлгелерин тургузуп, адыр алар. Ындыг башкыларын эрттирген кижилерин өрөөнчилер соонугураар-лаа, башкынын болуп турдур-лаа. Ынчангаш амылдар турар башкыларын бирээни Шуй-нук кадыкшыла шкколазында физика башкылап турар Ч. Ш. Доклак деп болзар мен. Бо анык башкы 1981 чылда Кызылда күрүсүн пе-дагогика институтунун фи-зика-математика факульте-тиде доксад, Шуй шккола-зында амылдар турар.

Бо башкы шкколага апрель-де космонавтика негизлери эрттирген. Ону Юрий Га-ринин космоска ужулдууш-кунун 50 чымыла тураскал-ган. Неделанын хүн бүрүзү-күзү солун чүгүлге турас-калгаш, Чажээлээр, недела-ны баштайгы хүнүнде өрөөн-чилерин космос дугайында чүрүктүрүшкөн конкурзун эрттирген. Алаа өрөөнчилер аажок өлөкөйлөп кырышкан. Чүрүк бүрүзүгө өрөөнчи-лерин космоска көрүжү, бо-лиг көзүлөп, Эн алаңына

ЗОНАГА КИРЖИР

Псков хоорайга авторалыг Россиянын бирги чери дие команда болгаш хууда бирги чер дие магылааа чоокта чал эрген. Алаа бистин рес-публиканын шипитирел авто-мобилистер кирип, ботта-рыкка спортчу арга-мергежи-лер ол маргалдаага шепен чораш келген.

Бирги экилдег чолалык Сергей Баканов биле штурман Константин Никифоров олар «Москвич» 2141 деп автомо-бильди, ийги экилдег чол-лачы Николай Буйков олар «Акселератор» Лисинсов олар ВАЗ-2109 автомобильге, үшкү экилдег Сергей Беликов биле Сергей Петрунин олар ВАЗ-2105 автомобильге ча-

ЗОНАГА КИРЖИР

Псков хоорайга авторалыг Россиянын бирги чери дие команда болгаш хууда бирги чер дие магылааа чоокта чал эрген. Алаа бистин рес-публиканын шипитирел авто-мобилистер кирип, ботта-рыкка спортчу арга-мергежи-лер ол маргалдаага шепен чораш келген.

Бирги экилдег чолалык Сергей Баканов биле штурман Константин Никифоров олар «Москвич» 2141 деп автомо-бильди, ийги экилдег чол-лачы Николай Буйков олар «Акселератор» Лисинсов олар ВАЗ-2109 автомобильге, үшкү экилдег Сергей Беликов биле Сергей Петрунин олар ВАЗ-2105 автомобильге ча-

Кызыл хоорай, Красноармейская, 100

Кызыл хоорай, Красноармейская, 100

Редактор В. Ф. ЧАДАМБА

Редактор В. Ф. ЧАДАМБА

Телефоннары: редактор — 3-43-34; доклады — 3-33-91; 3-34-17; 3-34-26; корреспонденция секретарь — 3-34-92; доклады — 3-45-03; Киндигер — 3-36-82; 3-36-25; советтер ажылдары — 3-31-08; 3-31-22; үлөтүр — 3-34-49; 3-36-73; казак аймак ады — 3-41-16; 3-39-15; 3-37-11; соппаа айтырылдар — 3-34-57; репортёрлар боду — 3-34-39; казак кылды — 3-39-02; оылга — 3-34-93; корректорлар — 3-34-19; үнүрүкчүлөр — 2-27-41; солун келбей барганда — 2-32-75; бухгалтерия — 3-43-41.

Телефоннары: редактор — 3-43-34; доклады — 3-33-91; 3-34-17; 3-34-26; корреспонденция секретарь — 3-34-92; доклады — 3-45-03; Киндигер — 3-36-82; 3-36-25; советтер ажылдары — 3-31-08; 3-31-22; үлөтүр — 3-34-49; 3-36-73; казак аймак ады — 3-41-16; 3-39-15; 3-37-11; соппаа айтырылдар — 3-34-57; репортёрлар боду — 3-34-39; казак кылды — 3-39-02; оылга — 3-34-93; корректорлар — 3-34-19; үнүрүкчүлөр — 2-27-41; солун келбей барганда — 2-32-75; бухгалтерия — 3-43-41.

Найыралчы харылзаалар

СЕТКИЛ ЧЕЧЭЭ

Не кижилер чаагай сеткилдиз болуп турар. Бунинге болгаш кээргээл, амыл болгаш уун сеткил-биле чурттаганы ол каастап чорур. Аны сөөк амылдар сеткилин калып, ка-рылганын чорур болза, амыл-лаагы, ас-кежик че-честелер.

Убс-Нур аймактын төлөө-лери-биле ужуражымшык үезинде, чогаалчы херээжен-нерин соонугурап айтыр бээр. Ындыг башкы улам чок боор деп хандылаа. Часкаар За-хан аймактын херээженнер делегацияны «Эне сөз» со-лууну үндүрүп эгээр дур-жугулаан соонугурап, редак-цияга аалдап чорган. Устун-де салган айтырымныска а-ны «Эне» деп харыс алган бис. Ассоциация биле аймактын херээженнер комитети нестер соолуу үндүрер болгаш чо-гаалчы херээженнер ор-ганизациян тургузар талазы-биле арга-журжугула соолуу-рун калы амылдарыга кер-рээни чарган.

Май айта моол херээжен-нерин Чаган-Толгайгай ба-рып үткүп элвисе. Херээ-женнерин аймак комитетинин даразы оон сес хар иштөө-лөүлөр көстүр Түгөлгал Амырзэ ырактан-на мени та-рып каап, үткүп кылдапты. Сактышкан үткүлүкчүлөр лег кепсактажымтыс. Хүндүт-күлүк ак-кек кааган сүмү, ак сүдүсүс кузуп турган.

ЧОГААЛЧЫНЫҢ ТОМУ

Тыва АССР-нин алдарлыг чогаалчызы Салим Сүрүн-оол-дун чогаалчынын бирги то-мун беш мүн кезек тираж-биле чыгып үгөн. Ында «Ын-чак» чыгып турган. «Ан-Тыш» деп хейге билингити тоожулар үгөн. Шаг-ге төөгүнүн бу-лук шипиткенчиг болгаш үчүрүкчүлөр. 1965 чылда «Ынчак»-тыр деп тоожу, үнү чамдык «националистич-көөнүг» эгелерин казымр

уужура таарымшкан турган болза, ам ук тоожу долу-дун парлаттыгынын адыр томон эгезинде база тайыл-былаан.

Ынчангаш «Ынчак»-тыр деп тоожу авторун баштайгы үлүк хемээлгит чогаалы бо-луп турган. Ында амылдар напталгазынын ортурктар, ол чөп-дээ, чүгө дээр кал-тайгай деп-доски чүс чок, бүгү чүс өскерил, каарты-

ӨӨРЕНИРИН КҮЗЭЭННЕРГЕ

Кызылдың башкы училище-зи хүндүсүк шккола болгаш пазын чегээр салбырларга база кластан адырлар ажи-лдер организаторларынын бо-лупте 1991-92 өөредилге чылында сургууларынын хүзээп алырын чарлап тур.

Ортумак эргезинге кижилер-ин хүзээп алыр. Школа сал-бырынга кирерлер орус дылга (диктант, чогаалды) амыл математикага (ас-биле) экза-меннерин дужаар. Школа на-зын четтүн салбырга кирер-лер орус дылга (диктант, чо-гаалды), төөгүге (ас-биле) экзаменнерин дужаар.

Училищени дооскааннар эге кластарга болгаш уруглар салынга музыка болгаш ку-рулга уран чүлүп башкылап болур немелде мергежилдиг болур. Ынчангаш училищеге кирерлер ол мергежилдег са-лым-чанынын талазы-биле хыналганы эртер.

Өөредилгенин бүтү хевирле-ринге даразында кижилерин киреринге экзамен «оока хүдүн алыр: ортумак шко-ланын адыр медалы-биле доос-кааннар, дайын кырыкчылы-ри болгаш дайын иналдыгери.

Директорунук адынга бижээ билдириминге кокар доку-менттер: ортумак эргезинге дугайында документ, № 086У майык-биле эмин шипылаа, күш-ажыл дегеринде ушта бижидилге, оу администра-ция шипылаа болур, 3х4 см, хемээлгит 6 фото-чурк. Пас-порт биле шери документизи комиссияга боду ал алгаш келер. Оу-буле байдалынын дугайында шипылаа бол-лур.

Билдириминин июнь 1-ден июль 15-ке чедир хүлээп алыр. Экзаменер июль 15-тен 31-ге чедир болур.

Училищенин адыр: Кызыл хоорай, Колхозная кулумчузу 69. Телефон № 2-63-54.

Кызылдың № 4 ортумак профтехучилищези 1991-1992 өөредилге чылында сургуу-ларын чындаан чарлап турар.

3 чыл хуусаалыг өөредилге-биле даразында специали-стерин белетээр: шеварсчи-малар, шутактуржу, автокран машинисти (автомобильщик), суургалыг кранчик болгаш көвүрүг кранчик машинисти, электрогазавальщик, шипи-каштар-техниктиг система-ларын, дериг-херекселдерин, холбасе кадыкшыктын эг-теркени, демир-бетон конст-рукциялар эгтеркени, электри-ке кадыкшык, тузуг казы-ныкчы, биликчи, тектеки, 2 чыл хуусаалыг өөредилге-биле дашынын, кадыкшык белет-кээр.

8 кластан кузуп эвес бил-гил 15-16 харлыг оолдарын, уругларын хүлээп алыр.

11 класс дооскаан болгаш шери алган эрттирген оол-дарын 1 чыл хуусаалыг өөре-дилге база хүлээп алыр.

Өөренер тускай эртермер-малар, шутактуржу, д-м-ир-бетон конструкциялар эгтер-кени, кадыкшык.

Өөренерин күзээрин да-разында документтерин кин-дер: хүлээп алыр дугайында директорунук адынга билди-риминге шипылаа алган тус-кай эргезин алыр, төртүтүн-ген дугайында херекселдиз болуп, билинин дугайында херексел азы аттестат, № 086 майык бугулар эмин шипыла-лаа, 3х4 см хемээлгит 6 фото-чурктыр, өөренип турган че-ринин характеристика.

Хүнде дөрт угаа халас че-римел-биле, ил-кеп аймаа болгаш күзээринин ийи чуртталга бажыны-биле хан-дырар.

Училищенин адыр: Кызыл хоорай, Казинин кулумчузу, бажы № 1. телефоны 3-40-56, 3-42-09, 3-42-92.

Республиканын уран чүлү шкколазы 1991-1992 өөредилге чылында өөренип кирер уруг-ларын чындаан эгээр.

Уран чуртталга болгаш хо-жум салбырларын (форте-пиано, флейта, домра) 7 хар-лыг уругларын алыр. Улу-тун база урер хөгжүм херекселдерин салбырларын-че (баян, труба, флейта) ин-ти билдиг шкколаларын 2-ги класын дооскаанарын хүлээп алыр. Кирерини экзамене-не

1986 чылда Кызылдың № 2 ортумак шкколанын Инна Да-бова Сангын алыгачы тус-кай «В» сериялыг

№ 342400 аттестат чиктерин барылааалаш, оу күш чок деп санаар.

Кызыл хоорай, Красноармейская, 100

Кызыл хоорай, Красноармейская, 100

Индекс 54241.